

Новоизабрани председник Барак Обама у свом залагању да подупре водећу улогу Америке у свету, решен је да пројектује слику о томе како ће се његова администрација, од „првог дана“, вредно бацити на посао. Нажалост, током првих пар месеци ће његова способност да остави утисак успешног председника зависити не толико од његових сопствених напора колико од тога шта други буду изабрали да ураде – или не ураде. Заиста, на то да ли ће Обама бити виђен као неко ко постиже напредак у спољној политици, више од његовог кабинета и сарадника могу да утичу Ирачани, Немци и Пакистанци – поготову с обзиром на то што изгледа да нови председник бира Авганистан као показно место на ком ће заузети свој положај.

Сви се слажу да ће одлука о прекиду ангажовања у Ираку постати перјаница Обамина агенде уношења промена, укључујући и његову често помињану процену како је Бушова администрација првенствено тиме што је уопште кренула у Ирак, заказала у Авганистану. Прозаичније речено, он и његов тим неће бити у стању да се усредсреде на друга горућа питања докле год Ирак заузима централно место по потрошњи америчких ресурса и пажње. Ипак, могућност да Обама започне повлачење трупа из Ирака – што је неопходно уколико планира да у жижу интересовања поново врати Авганистан уместо „рата против тероризма“ – условљена је тиме да ли су Ирачани спремни да преузму на себе велику одговорност за одржавање тренутног реда и мира, који су уследили након прошлородишњих догађаја. Зато не верујем да су бомбардовања у Багдаду до којих је дошло након избора била пука коинциденција – њихов циљ је био да пошаљу јасан сигнал да престанак америчког ангажовања у Ираку и даље зависи од Ирачана. Не чини се да је председник Обама вољан да употреби аргумент, бар не још увек, како би Ирачани били једини кривци уколико би у земљи поново дошло да насиља и нестабилности.

За то време још увек нерешени статус града Киркук, стоји на дневном реду, на граници кључања – а заједно с тим и припадајућа питања око федерализма Ирака и поделе између Арапа и Курда. Пат позиција до које се недавно дошло у граду Канакин – у коме су се ирачке безбедносне снаге сукобиле с регионалном курдском војском – представља злокобни наговештај онога што би могло да се деси уколико Курди у централној ирачкој влади не успеју да постигну неке компромисе у вези са статусом спорних територија. Сједињеним Држава би могло постати скоро немогуће да повуку своје снаге из Ирака

због курдско-арапског грађанског рата.

Следећа ставка: Авганистан. Нова администрација не жели да се усредсреди само на тамошње решавање сукоба, већ жели да придобије већу подршку наших европских савезника. Сматра се да је то битно из два разлога – прво, да се на тло Авганистана доведе још војника, и друго, да се покаже како ће Обамина администрација с већим успехом убедити наше пријатеље и партнере с оне стране Атлантика да подрже напоре САД. Међутим, новости из Европе нису у целости охрабрујуће. Посебно што се Немачке тиче, у којој се у 2009. одржавају избори – стога је тешко замислити да ће политичари придобијати гласове тако што ће обећати слање нових трупа у ратну зону. Јерг Волф, издавач листа *Atlantic Community*, поставља реторичко питање:

„Питам се колико би [демократе] били изненађени, разочарани или чак и љути кад председник Обама не би успео да придобије Европљане за мисију НАТО-а у Авганистану којом руководи САД. Мислим да разлог одбијања Немачке да пошаље своје борбене трупе у јужни Авганистан није била само спољна политика Бушове администрације. Упркос својој огромној харизми и интелекту, председник Обама неће успети да убеди Немце да пристану да пошаљу своје синове и кћери у веома опасну мисију иза седам мора и седам гора..”

Марек Свјерчински, водећи пољски новинар, с мало више живости доказује да би под „новим условима“ Европљани можда били спремни да повећају број трупа и цивилних специјалиста, али независно од тога упозорава, „да би Обама, Европа и НАТО требало да предузму све што је у њиховој моћи како се не би нашли у ћорсокаку у Авганистану.“

Уколико Обама не успе да из Ирака повуче довољно војне снаге како би их преместио у Авганистан, а Европљани понуде само вербалну подршку, шта онда? Трећи џокер је Пакистан. Колико далеко ће Исламабад ићи у пружању подршке? Пензионисани маршал пакистанске авијације, Ајаз А. Кан, писао је у недељном броју *Pakistan Observer*-а о тренутној сарадњи између Вашингтона и Исламабада у борби против екстремиста који уносе нестабилност у Авганистан и Пакистан. Приметио је да: „На пакистанској страни није једина разлика у томе што постоји тајна сарадња са Америком. Тога је у великој мери било и за време претходног председника, Первеза Мушарафа. Ново је да [председник] Зардари и [начелник генералштаба] Киуани отворено раде на задобијању подршке народа за операције против муслиманских милитаната.“ То је знак који улива наду, али поставља се питање до које мере било која пакистанска администрација – посебно она која је изабрана на демократски начин – може подржати агенду САД. За

Мала помоћ пријатеља

Пише: Николас К. Гвоздев
понедељак, 24 новембар 2008 20:04

Сједињене Државе би можда критичан уступак могао да буде смањивање броја или потпуно обустављање напада беспилотних летелица типа „Предатор“, који прелазе на територију Пакистана.

Обамина администрација ће у првих неколико месеци након преузимања дужности желети да покаже бар неке своје успехе у спровођењу спољне политике. Али иницијатива се налази у рукама других – а навести их да делују у корист Вашингтона се може показати великим искушењем чак и за новог председника.

Nicolas K. Gvosdev, старији уредник у *The National Interest*-у, предаје студије националне безбедности на *U.S. Naval War College*. И
знета размишљања су лично његова.

(The National Interest, 19.11.2008.)